

PROGRAM ROZVOJA OBCE BERTOTOVCE NA ROKY 2015 – 2022

Názov	Program rozvoja obce Bertotovce na roky 2015 – 2022
Územné vymedzenie	Prešovský kraj, obec Bertotovce
Územný plán obce schválený	Áno
Dátum schválenia PR	29.9.2016
Dátum platnosti	12/2022
Verzia	01/2016
Publikovaný verejne	www.bertotovce.sk

OBSAH

ÚVOD	5
1 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
1.1 Analýza vnútorného prostredia	10
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	24
1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia	25
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	31
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	33
4. REALIZAČNA ČASŤ	44
4.1 Organizačné zabezpečenie realizácie PRO	44
4.2 Akčný plán	45
4.3 Monitorovanie a hodnotenie PRO	47
5. FINANČNÁ ČASŤ	51
5.1 Indikatívny finančný plán PRO	52
ZÁVER	56
PRÍLOHY PROGRAMU ROZVOJU OBCE	59
PRÍLOHA 1 ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU A PRACOVNEJ SKUPINY	60
PRÍLOHA 2 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PR OBCE	61
PRÍLOHA 3 ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK POUŽITÝCH V PR OBCE	62
PRÍLOHA 4 AKČNÝ PLÁN OBCE BERTOTOVCE	63

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Harmonogram spracovania PR obce Bertotovce	6
Tabuľka 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO	7
Tabuľka 3 Zámer spracovania PR	8
Tabuľka 4 Základná charakteristika obce Bertotovce	11
Tabuľka 5 Štruktúra pôdy v obci Bertotovce.....	15
Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania	19
Tabuľka 7 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania.....	20
Tabuľka 8 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	20
Tabuľka 9 Migračné saldo	21
Tabuľka 10 Príležitosti a ohrozenie	24
Tabuľka 11 SWOT analýza	26
Tabuľka 12 Priority a strategické ciele rozvoja.....	32
Tabuľka 13 Prehľad priorít – PR obce Bertotovce	33
Tabuľka 14 Akčný plán obce Bertotovce	45
Tabuľka 15 Monitorovacie ukazovatele	47
Tabuľka 16 Plán hodnotenia a monitorovania.....	50
Tabuľka 17 Indikatívny finančný plán PRO.....	52
Tabuľka 18 Model viaczdrojového financovania	53
Tabuľka 19 Hodnotiace kritéria pre výber projektov (upravené pre účely obce).....	54

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy.....	15
Graf 2 Štruktúra pôdy obce Bertotovce	16
Graf 3 Vývoj počtu obyvateľov	17

Graf 4 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia	18
Graf 5 Štruktúra obyvateľstva podľa veku	18

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Situačná mapa obce Bertotovce	10
---	----

ÚVOD

Program rozvoja obce (ďalej len PR), je základným a kľúčovým dokumentom obce, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Hlavným dôvodom pre vypracovanie Programu rozvoja obce Bertotovce bolo zapojenie a koordinácia jednotlivých subjektov pôsobiacich v obci pri rozvoji územia obce, formulovaní spoločných cieľov, plánovaní aktivít a projektov. Tento dokument zároveň vytvára predpoklady na možnosť širšieho zapojenia sa do procesu čerpania prostriedkov z fondov EÚ, z podporných a rozvojových programov v rámci národných zdrojov.

Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jej územia boli stanovené strategické ciele a priority rozvoja, ktoré naplňajú víziu ďalšieho smerovania rozvoja obce. Program rozvoja obce predstavuje smer, akým sa obec Bertotovce chce uberať a prostredníctvom navrhnutých opatrení oživovať sociálny, ekonomický a kultúrny rozvoj obce. Pri tvorbe Programu rozvoja obce Bertotovce sa uplatňoval participatívny prístup, čo prinieslo pre samosprávu pohľad a názory občanov, ktorí územie a život v obci poznajú najlepšie.

Program rozvoja obce poskytuje komplexný pohľad na to, aká obec je a akou by chcela byť. Vízia o smerovaní obce stanovená v PR, vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy obce a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Tento dokument má zásadný význam pre rozvoj obce a jeho existencia je podmienkou pri získavaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v programovom období 2015 - 2022.

PR obce Bertotovce bol vytvorený spoluprácou hlavných aktérov z územia. Pri zahájení procesu spracovania bol zriadený riadiaci tím, tvorený zástupcami obce a externým pracovníkom a pracovnou skupinou. Riadiaci tím bol zodpovedný za koordináciu procesu prípravy a realizácie PR a pozostával z garanta PR (starosta obce), poslanca obecného zastupiteľstva, administratívnej pracovníčky obce a keďže sa príprava PR realizovala v spolupráci s externou firmou, členom riadiaceho tímu je aj externý odborník. Pracovná skupina sa skladala zo zástupcov funkčných komunít a predstaviteľov rôznych oblastí verejného života obce – mládež, dôchodcovia,

podnikateľský sektor, školstvo a kultúra. Členovia pracovnej skupiny prezentovali svoj pohľad na rozvojové priority obce, ktoré boli premietnuté do pripravovaných aktivít v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Predpokladané obdobie spracovania PRO bolo stanovené na jún 2015 až september 2015, z dôvodu zdĺhavejšieho riešenia jednotlivých častí bol proces zahájený v auguste 2015 a následne termín predĺžený do septembra 2016. Počas spracovania PR prebiehali pracovné stretnutia a proces spracovania trval od augusta 2015 do augusta 2016. Časový harmonogram umožnil poslancom a obyvateľom aktívne sa zúčastňovať na procese prípravy strategického plánovacieho dokumentu, prípadne koordinovať strategické plánovanie v území s prípravou iných strategických plánovacích dokumentov.

Do spracovania PR obce Bertotovce dostali príležitosť vstúpiť všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť zapojiť sa do procesu programovania prostredníctvom rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

Tabuľka 1 Harmonogram spracovania PR obce Bertotovce

Termín	August/ September 2015	Október/ December 2015	Január/ Marec 2016	Apríl/ Máj 2016	Jún/Júl 2016	August 2016	September 2016
Úvod	x						
Analytická časť	x	x					
Strategická časť			x				
Programová časť				x			
Realizačná časť					x		
Finančná časť						x	
Verejné prerokovanie							x

Schválenie PR obec. zastupiteľstvom							X
--	--	--	--	--	--	--	---

(zdroj: vlastné spracovanie)

Tabuľka č. 2 zobrazuje spôsob zapojenia verejnosti do prípravy Programu rozvoja obce. Verejnosť bola informovaná o spracovávaní PRO hlavne prostredníctvom webovej stránky obce.

Tabuľka 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	X		
Webová stránka obce	X	X	
Využitie existujúcich médií			
Informácie v obecnom rozhlase	X		
Stretnutia	X	X	
Informačné aktivity			
Telefónna informačná linka		X	
Stretnutia			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov		X	X
Stretnutia s kľúčovými skupinami	X	X	
Návšteva v dotknutom území		X	
Riešenie problémov a metódy na dosiahnutie konsenzu			
Brainstorming		X	X
Rokovania			X

Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby		x	x
Práca s expertmi			x
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	x	x	
Prieskumy verejnej mienky	x	x	
Poradné skupiny			
Pracovné skupiny			x

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce Bertotovce na roky 2015-2022 bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a bol predložený obecnému zastupiteľstvu na schválenie.

Tabuľka 3 Zámer spracovania PR

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Bertotovce na roky 2015 - 2022																				
Forma spracovania	Spracovanie PR bude vykonávať obec za pomoci externých odborníkov, v súlade s Metodikou na vypracovanie PR obce, verzia 2.0 (podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.)																				
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania PR bude manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, ktorý je zodpovedný za celkovú koordináciu spracovania PR.																				
	<table><tr><td colspan="3">Riadiaci tím</td></tr><tr><td>Meno</td><td>Funkcia v obci</td><td>Činnosť v riadiacom tíme</td></tr><tr><td>Ing. František Marinica</td><td>Starosta obce</td><td>Koordinátor riadiaceho tímu</td></tr><tr><td>Ján Jurek</td><td>Zástupca starostu obce</td><td>Člen riadiaceho tímu</td></tr><tr><td>Viera Germušková</td><td>Poslanec OZ</td><td>Člen riadiaceho tímu</td></tr><tr><td>Mgr. Erika Rypáková</td><td>externý odborník</td><td>Člen riadiaceho tímu za dodávateľa</td></tr></table>			Riadiaci tím			Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme	Ing. František Marinica	Starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu	Ján Jurek	Zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu	Viera Germušková	Poslanec OZ	Člen riadiaceho tímu	Mgr. Erika Rypáková	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
Riadiaci tím																					
Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme																			
Ing. František Marinica	Starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu																			
Ján Jurek	Zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu																			
Viera Germušková	Poslanec OZ	Člen riadiaceho tímu																			
Mgr. Erika Rypáková	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa																			

	<p>Zriadená bude pracovná skupina zo zástupcov obce, ktorá bude zodpovedná za tvorbu obsahovej stránky PR obce</p> <p>Do spracovania PR bude zapojená aj verejnosť, a to formou získavania informácií prostredníctvom dotazníkov/ankiet, komunikácie a stretnutí s obyvateľmi.</p>
Obdobie spracovania	<p>- obdobie spracovania 08/2015 – 09/2016</p> <p>- harmonogram spracovania (samostatný dokument)</p>
Financovanie spracovania	Rozpočet obce

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce pozostáva z :

- analytickej časti,
- strategickej časti,
- programovej časti,
- realizačnej časti,
- finančnej časti.

Program rozvoja obce Bertotovce je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce. Analýza sa opiera aj o PHSR obce Bertotovce na predchádzajúce obdobie. Predstavuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a ekonomickej stránky, infraštruktúry a životného prostredia. Na základe výsledkov analýzy a uvedomenia si silných a slabých stránok obce s možnosťami využitia príležitostí a eliminácie ohrození, boli stanovené priority rozvoja obce.

1.1 Analýza vnútorného prostredia

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Bertotovce súčasťou okresu Prešov a Vyššieho územného celku Prešov.

Obrázok 1 Situačná mapa obce Bertotovce

Tabuľka 4 Základná charakteristika obce Bertotovce

Základná charakteristika obce Bertotovce	
Kód obce	524191
Názov okresu	Prešov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PŠČ	082 35
Telefónne smerové číslo	051
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1320
Nadmorská výška obce - mesta v m	408
Celková výmera územia obce [ha]	849
Hustota obyvateľstva na km²	57

Zdroj: ŠÚ SR

Nadmorská výška obce je 419 m.n.m. a radí sa k vyššie položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 849 ha. Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k slabo zaľudneným obciam.

História obce

Povodie Veľkej a Malej Svinky od roku 1262 patrilo pod panstvo Svinia, šľachtického rodu Merše. Postupne sa tento veľký komplex delil na menšie samostatné panstvá na základe darovacích a dedičských listín. Vo februári 1320 sa v Spišskej Kapitule konal konvent v dedičskom konaní panstva Svinia. Vtedy Meršemu patrilo 22 usadlosti a samôt. Jedna časť majetku pripadla pri dedení Petrovi Touthovi Meršemu a medzi týmito pozemkami boli aj dnešné Bertotovce. V tejto lokalite sa zriadil osadník – šotýs, doživotný richtár, ktorý dojednával vzťahy podľa zakúpeného práva medzi zemepánom a poddanými sedliakmi. Prvým osadníkom sa stal nemecký host' – Berthold (Bertoty). V obci vtedy vznikla vila Bertoty. V bitke pri Rozhanovciach v roku 1312 uhorský kráľ Karol Róbert z Anjou uskutočnil mnohé zmeny vo vlastníckych a užívacích vzťahoch odoberal a daroval pozemky a sídla. Takto sa vlastníckmi obecných pozemkov stali Drugethovci. V roku 1330 sa v tomto procese pokračovalo. Pozemky v Bertotovciach kráľ prideliť Petrovi (Peteuchovi) Abovi z hradu Stanec a na jeho miesto bol dosadený Drugeth. Peter Aba pozemky v Bertotovciach prideliť svojmu synovi Michalovi. Toto delenie a pridelenie bolo potvrdené v roku 1338. Už od nasledujúceho roku si Michal Aba začal v prídomku uvádzať – Bertoty. V roku 1395 po pravej strane Veľkej Svinky postavili drevený

gotický kostol a neďaleko zriadili aj obecný cintorín. Zriadili aj faru, kde začal pôsobiť farár pod menom Mikuláš. Neskôršie sa obec cirkevne pričlenila pod farnosť Hermanovce (dnes je pod fričovskou farnosťou). V roku 1521 sa v usadlosti ustanovila prvá obecná škola.

Bertotovce zapísala história Uhorska prvá pošta a zájazdový hostinec už v roku 1558. Cez Bertotovce od uvedeného roku až do 19. storočia viedla prvá trasa konskej poštovej dopravy z Bratislavy cez Ružomberok, Levoču ku Prešovu do Košíc. Názov tejto obce sa nachádzal na všetkých poštových mapách Uhorska. V Šarišskej župe boli len tri takého stanice (Prešov, Drienov – Lemešany). Posledné zvyšky uvedeného zariadenia boli odstránené pred niekoľkými desiatkami rokov pri terajšej štátnej ceste za mostom pod brehom. Bertotovce mali v roku 1600 štrnásť poddanských domov a 11 zemianskych kúrií. V roku 1780 už 57 domov a deväť kúrií s počtom 461 obyvateľov. Na začiatku 20. storočia tu žilo 466 obyvateľov, z ktorých bolo 407 katolíkov a 39 židov. Dnes sa počet obyvateľov pohybuje okolo 480 – 490. Počas existencie usadlosti sa menilo aj jej pomenovanie. To posledné pochádza z roku 1920.

Zemianstvo v Bertotovciach má hlboké korene a pretrvávalo až do konca 19. storočia. Po zrušení poddanstva sa pozemky postupne dostávali do vlastníctva slobodných sedliakov a časť z nich odkúpili občania židovskej komunity (Miškovič, Šturm, Friedman,), ktorí v dedine pôsobili až do ich odsunu do koncentračného tábora v r. 1942. V dedine okrem poddaných sedliakov existovali aj slobodní sedliaci a želiari. Obec má bohatú históriu, ale nezachovali sa v nej vzácnejšie historické pamiatky. Doposiaľ sú viditeľné stopy po bývalých zemianskych kúriách (dom č. 8, 14, 23, 79, 108, 107). Najvýznamnejšou stavbou bol klasicistický kaštieľ uprostred dediny, ktorý bol asanovaný pred niekoľkými desaťročiami a na tomto mieste je dnes budova obecného úradu. Za zmienku stojí aj to, že tu bol až do roku 1954 obvodný notársky úrad, žandárska stanica a matrika.

K vzácnjším pamiatkam obce patrí rímskokatolícky kostol z roku 1865 zasvätený sv. Martinovi – biskupovi. Nachádza sa pri štátnej ceste a patrí k bežným kostolom uvedeného typu z tejto doby postavených na východnom Slovensku. Zaujímavejší je jeho interiér a zvlášť drevený oltár, pochádzajúci zo staršieho dreveného gotického kostola. V súčasnosti sa oltár z 13. storočia nachádza v Šarišskom múzeu v Bardejove. Pri kostole sú náhrobné pomníky významných občanov obce a dva pomníky šľachtickej rodiny Bertotoyovcov. Návštevníkov obce

určite upútajú dve kaplnky pri štátnej ceste. Na tomto mieste až do roku 1920 stála obecná škola. Na tabuli väčšej kaplnky je uvedený tento nápis „Ku cti Sedembolestnej Panny Márie patrónky Slovenska a na pamiatku Františka Majocha, slovenského rodoľuba a r. k. farára z Hermanoviec, ktorý 9. augusta 1919 bol na tomto mieste zavraždený.“ Kaplnku dal postaviť slovenský ľud za aktívnej pomoci miestneho obyvateľstva. F. Majoch sa stal obeťou nezmyselnej národnostnej politiky uplatňovanej v Uhorsku. Svoj podiel na tejto smutnej tragédii mali aj miestne skupiny promaďarsky orientovaných obyvateľov, za podpory vtedajšieho notára a žandárov. Krutá smrť F. Majocha postihla už v období existencie prvej ČSR, keď svoj podiel na tom mal aj nezmyselný vstup na toto územie vojsk ČA MRR v roku 1919, ktoré smerovalo k Branisku okolo Veľkej Svinky. Z ďalších pamiatok obce je vhodné spomenúť kaplnku Jána Nepomuckého, neďaleko predchádzajúcej. Za historickú udalosť obce treba považovať vybudovanie štátnej cesty, ale najmä premostenie ponad potok Hermanka a neďaleký starý kameňolom.

Prírodné pomery

Bertotovce sa nachádzajú 18 km západne od Prešova a 13 km južne od Sabinova. Bezprostredne sa dotýkajú Šarišskej vrchoviny. Uprostred obce je nadmorská výška 400 m., ale pozemky sa rozprestierajú od výšky 372 m - 643 m. Okolie dediny je odlesnené a v neďalekých lesoch prevládajú porasty borovice a smreka. Cez prostriedok dediny preteká potok Veľkej Svinky, do ktorého sa od Hermanoviec vlieva potôčik Hermanka. Severným okrajom usadlosti prechádza štátna cesta I. triedy v smere Prešov – Levoča. Geografická poloha obce je 49°01' s. z. š. a 21°01' v. z. d.. Bertotovce patria do prešovského okresu a do Prešovského samosprávneho kraja. Rozlohou (849 ha) ako aj počtom obyvateľov (487) patrí obec Bertotovce medzi malé obce Slovenska. Bertotovce ležia v nadmorskej výške 408m v geomorfologickom celku Šarišská vrchovina, v podcelku Širocká brázda. Šarišská vrchovina patrí v rámci Alpsko-himalájskej sústavy do podsústavy Vonkajšie Západné Karpaty a Pôdhôrno-magurskej oblasti. Šarišská vrchovina je flyšové pohorie budované vrstvami ílovcov, pieskovcov, zlepcov, slieňov a brekcií. Odlesnený chotár obce leží na mierne rozčlenenej hornatine, v doline Štefanovského potoka.

Z hľadiska klimatických podmienok patrí obec do mierne teplej klimatickej oblasti s chladnou zimou. Počet letných dní (s max. 25°C a viac) je tu len menej ako 50. Priemerný úhrn

zrážok sa pohybuje okolo 600 mm ročne. Doliny a svahy Braniska a Bachurne patria do mierne teplej oblasti s priemernými ročnými teplotami okolo 6 °C. Vrcholové časti Braniska patria do chladnej klimateckej oblasti, ktorej priemerná ročná teplota sa pohybuje pod 4 °C. Najstudenší mesiac je január s priemernými teplotami -4 až -7 °C a v najteplejšom mesiaci júl sa priemerné teploty pohybujú od 14 do 19,5. Najmenšie množstvo zrážok je vo februári, najväčšie v júli priemerne padne za rok 650 - 750 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je vo vrcholových častiach pohoria 80 - 120 s priemerným maximom 40 - 60 cm. Šarišská vrchovina patrí do mierne teplej oblasti. Počet letných dní dosahuje menej ako 50 s priemernou teplotou v júli 15 - 16°C. Bližšie zaradenie tohto územia je do mierne teplej a zároveň vlhkej oblasti, so studenou zimou s priemernou januárovou teplotou -5 °C. Klíma je ovplyvnená európskou kontinentálnou klímou s vplyvom oceánskeho vzduchu. Kotlina je chudobnejšia na zrážky. Ročný úhrn zrážok je 600 - 700 mm. Charakteristickou črtou je zrážkový tieň. Maximálny úhrn zrážok pripadá na mesiac júl, kedy sú charakteristické búrkové lejaky. Sú to krátke, avšak intenzívne dažde, ktoré majú malý plošný rozsah a zároveň značnú intenzitu, čo má vplyv najmä na menšie odtoky a na vznik podružných maxím. Najmenej zrážok je v zimných mesiacoch a to vo forme snehu. Snehová prikrývka sa udrží 48 až 80 dní. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august.

Cez prostriedok dediny preteká spomínaný potok Veľkej Svinky, do ktorého sa od Hermanoviec vlieva potôčik Hermanka.

Z pôdných typov hnedé lesné pôdy – kambizeme. Tvorí prevažnú časť pôdneho krytu pod trávnyimi porastmi. Vyskytujú sa približne do nadmorskej výšky 800 m s rôznou hĺbkou a obsahom skeletu. Hĺbka pôdneho profilu po súvislú vrstvu skeletu, alebo pevnú horninu, je variabilná. Prevládajú stredne hlboké až hlboké pôdy (od 0,4 do 1,2 m). Kambizeme s plytkým profilom (do 0,3 m) sú zastúpené len ojedinele na vrchných častiach svahov a na miestach, kde sa pevná hornina vyskytuje blízko povrchu pôd.

Tabuľka č. 5 znázorňuje štruktúru pôdy v obci Bertotovce a jej zmeny od roku 2010 do 2014. Výmera poľnohospodárskej pôdy sa od roku 2013 zvýšila, naopak nastalo zníženie nepoľnohospodárskej pôdy. Orná pôda sa postupne znižovala od roku 2010 do 2014. K zvýšeniu došlo od roku 2013 vo výmere trvalých trávnych porastov.

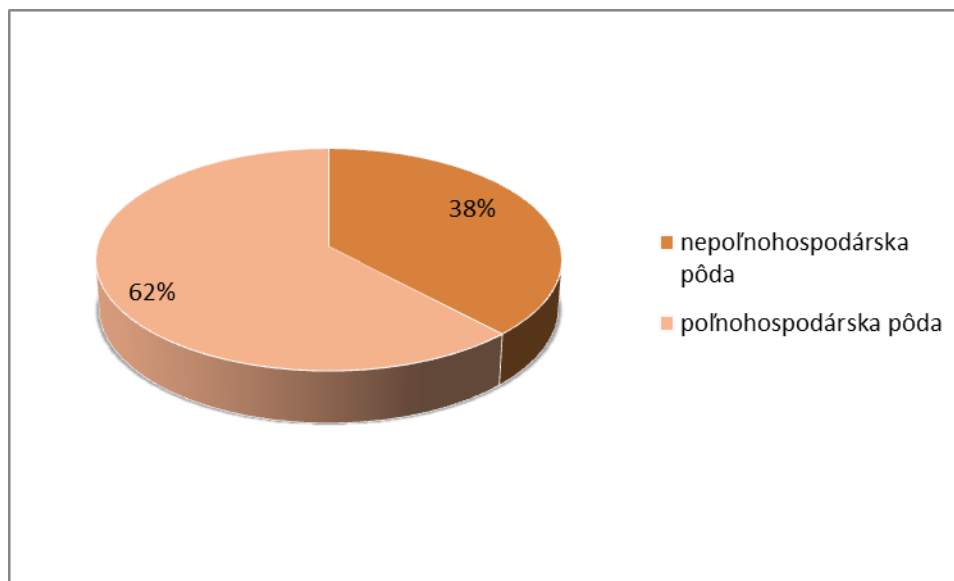
Tabuľka 5 Štruktúra pôdy v obci Bertotovce

DRUHY PÔDY	Výmera v ha				
	2010	2011	2012	2013	2014
POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA	528,76	528,64	528,61	528,54	528,86
ORNÁ PÔDA	323,91	323,91	323,90	323,80	323,64
ZÁHRADY	16,78	16,70	16,67	16,71	16,67
TRVALÉ TRÁVNE PORASTY	184,50	184,45	184,45	184,45	185,00
NEPOĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA	320,37	320,49	320,53	320,59	320,29
LESNÉ PLOCHY	213,31	213,31	213,31	213,31	213,45
ZASTAVANÉ PLOCHY	34,23	34,31	34,34	34,30	33,80
VODNÉ PLOCHY	23,84	23,84	23,84	23,84	23,90
OSTATÉ PLOCHY	48,97	49,02	49,03	49,13	49,13
SPOLU VÝMERA PÔDY	849,14	849,14	849,14	849,14	849,16

(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery pôdy 849 ha predstavovalo 62% poľnohospodárskej a 38% nepoľnohospodárskej pôdy. Grafy č. 1 a 2 znázorňujú štruktúru pôdy v katastri obce.

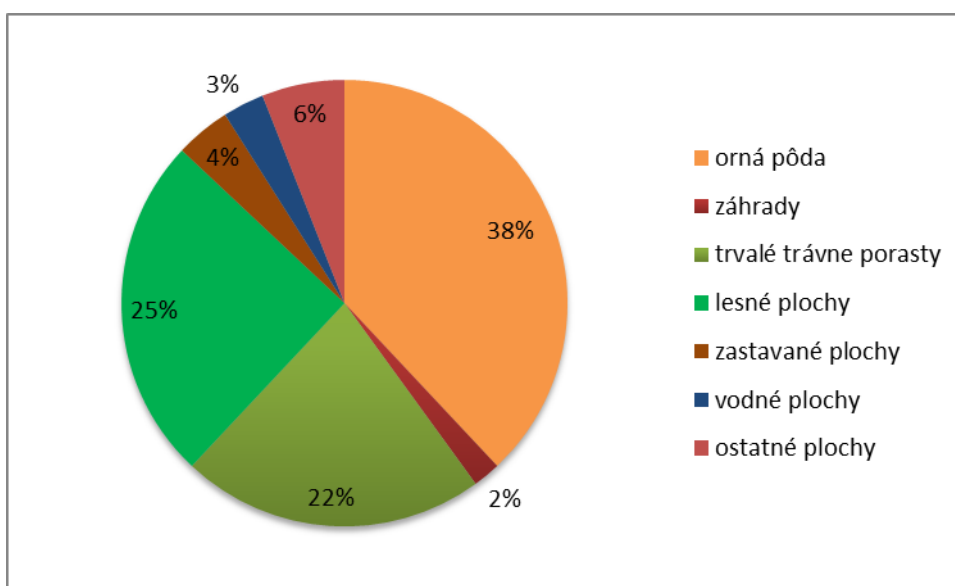
Graf 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy

(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy, najväčšiu časť zaberala orná pôda. Trvalé trávnaté porasty sa rozprestierali na výmere 139,50 ha, čo predstavuje 22% z celkovej výmery katastra obce. Zvyšok predstavujú záhrady. Najväčšou časťou výmery nepoľnohospodárskej pôdy sú lesné plochy.

Graf 2 Štruktúra pôdy obce Bertotovce

(zdroj: www.statistics.sk)

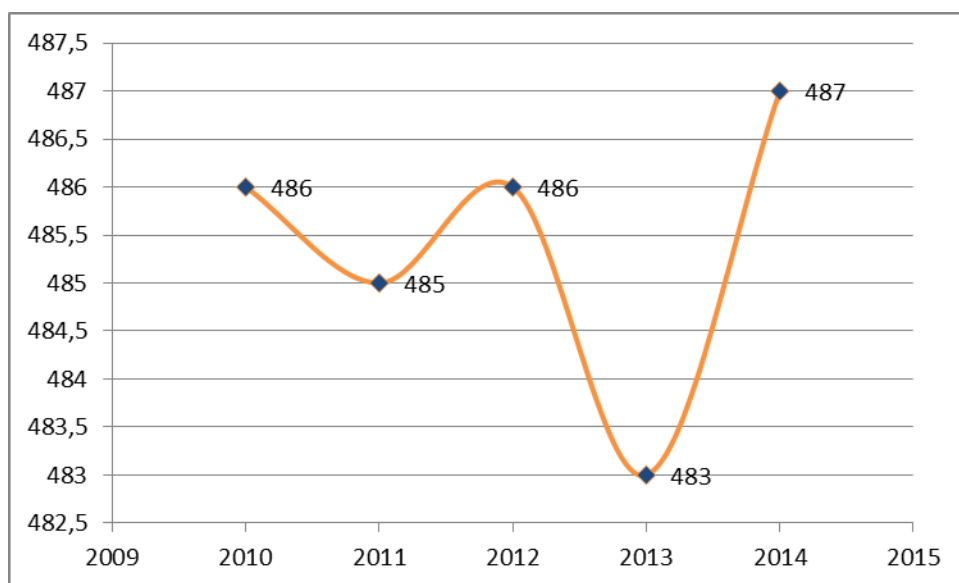
Územie chotára bolo v minulosti značne odlesnené. Podľa fyto geografického členenia patrí kataster obce do obvodu západokarpatskej flóry a podobvodu východobeskydskej flóry. Z drevín sú zastúpené napr. buk, breza, osika, jedľa, smrek, borovica.

Z hľadiska fauny (živočíšstva) patrí kataster obce do zóny živočíšstva listnatých lesov. Vyskytujú sa tu líška obyčajná, zajac poľný, srnec hôrny, jeleň, sojka obyčajná, bažant či rôzne druhy hlodavcov a hmyzu. Na území obce sa nenachádza žiadna významná chránená oblasť.

Sociálno-ekonomická oblasť

Počet obyvateľov obce Bertotovce sa za posledných 5 rokov menil len v malých odchýlkach. Graf č. 3 zobrazuje vývoj počtu obyvateľov od roku 2010 po 2014. Najväčší počet obyvateľov žilo v obci v roku 2014 a najmenej v roku 2013. Podľa posledných údajov má obec k 31.12.2014 487 obyvateľov.

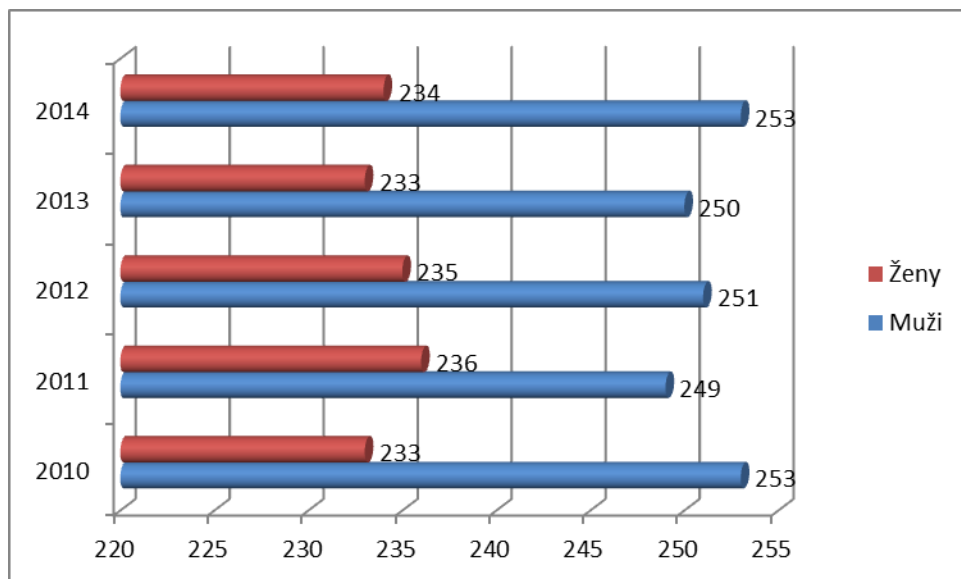
Graf 3 Vývoj počtu obyvateľov

(zdroj: evidencia OcÚ)

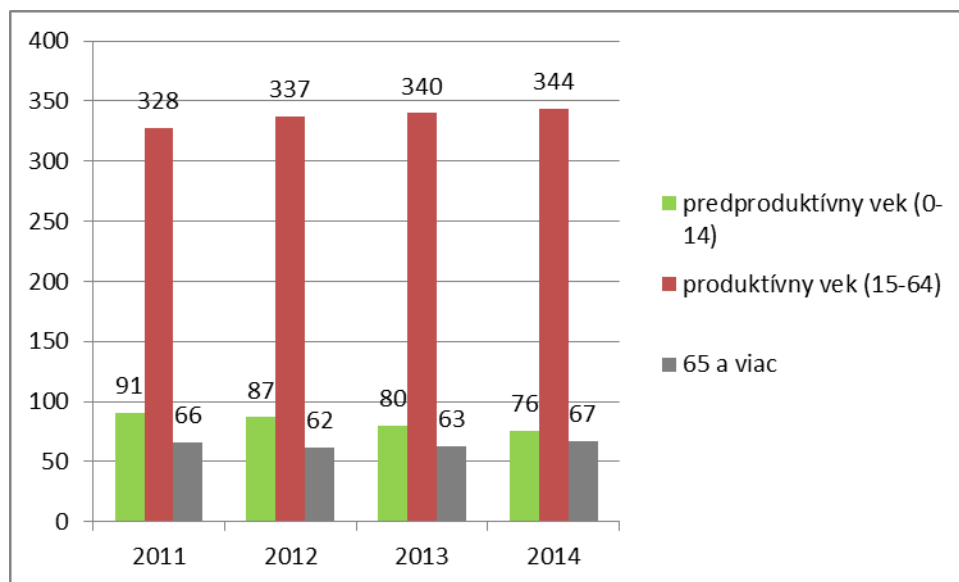
Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je zobrazená v grafe č. 4. Pomer počtu mužov bol v každom roku väčší ako počet žien. Najväčší počet mužov bol v roku 2010 a 2014. Najmenší počet žien bol v rokoch 2010 a 2013.

Graf 4 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

(zdroj: evidencia OcÚ)

Graf 5 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

(zdroj: www.statistics.sk)

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov vo veku 65 a viac rokov. Skupinu vo veku 65 rokov a viac tvoria dôchodcovia a pracujúci dôchodcovia.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (Tabuľka č. 6) poukazuje na skutočnosť, že najväčší percentuálny podiel obyvateľov má ukončené učňovské vzdelanie bez maturity. Je teda možné dedukovať, že väčšina vzdelaných obyvateľov má odborné vedomosti a zručnosti.

Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

VZDELANIE	POČET OBYVATEĽOV
Základné	42
Učňovské (bez maturity)	175
Stredné odborné (bez maturity)	75
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	62
Úplné stredné všeobecné	0
Vyššie	0
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	46
Vysokoškolské doktorandské	0
Ostatní bez udania školského vzdelania	0
Ostatní bez školského vzdelania	0
Deti do 16 rokov	97

(zdroj: www.statistics.sk)

Z hľadiska vierovyznania je najviac zastúpená Rímskokatolícka cirkev. Evidovaní sú aj obyvatelia Evanjelická cirkev augsburského vyznania ako aj obyvatelia bez vyznania. Štruktúru obyvateľov podľa vierovyznania zobrazuje tabuľka č. 7.

Tabuľka 7 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

VIEROVYZNANIE	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Rímskokatolícka cirkev	468	95,32%
Gréckokatolícka cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	11	2,24%
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00%
Starokatolícka cirkev	0	0,00%
Cirkev bratská	0	0,00%
Kresťanské zbory	0	0,00%
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00%
Ostatné	0	0,00%
Bez vyznania	5	1,02%
Nezistené	7	1,42%
Spolu	491	100%

(zdroj: www.statistics.sk)

V obci žije najviac obyvateľov slovenskej národnosti a to až takmer 98%. Ostatné národnosti sú zastúpené niečo cez 1 %. Štruktúra obyvateľov podľa národnosti je znázornená v tabuľke č. 8.

Tabuľka 8 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Slovenská	481	97,96%
Maďarská	0	0,00%

Rómska	0	0,00%
Rusínska	1	0,20%
Ukrajinská	0	0,00%
Česká	3	0,61%
Nemecká	0	0,00%
Poľská	0	0,00%
Srbská	0	0,00%
Ruská	0	0,00%
Ostatné, nezistené	6	1,22%
Spolu	491	100%

(zdroj: www.statistics.sk)

Tabuľka č. 9 zobrazuje vývoj migračného salda v obci Bertotovce. Migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom vystaňovaných osôb z obce a počtom pristaňovaných. Počet vystaňovaných sa od roku 2013 znižuje a naopak počet pristaňovaných od roku 2013 mierne stúpa, čo značí, že do obce pribúdajú noví obyvatelia. Najväčší počet pristaňovaných dosiahla obec v roku 2012.

Tabuľka 9 Migračné saldo

	2010	2011	2012	2013	2014
Pristaňovaní	9	3	12	3	4
Vystaňovaní	11	6	5	6	3
MIGRAČNÉ SALDO	-2	-3	7	-3	1

(zdroj: www.statistics.sk)

Občianska vybavenosť

Cestná komunikácia: V prieťahu cez obec je vybudovaná cesta I. Triedy (E 50) v smere Prešov - Levoča. Cesty I. triedy majú význam najmä pre medzinárodnú a celoštátnu dopravu a dopravu medzi krajmi. Označujú sa jednmiestnym alebo dvojmiestnym číslom. Kryt vozovky je

asfaltový v dobrom stave. Pozdĺž komunikácie sú vybudované obojstranné chodníky, čo zvyšuje bezpečnosť chodcov. V obci sú pozdĺž komunikácií vybudované autobusové zastávky, pri ktorých sú vybudované zastávkové pruhy pre stojace autobusy.

Na hlavnú komunikačnú kostru, ktorú tvorí vyššie uvedená cesta I. triedy, sú napojené miestne komunikácie. Všetky tieto komunikácie majú živičný kryt. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou.

Technická infraštruktúra: Obec je elektrifikovaná a plynofikovaná. Obyvatelia nie sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s pripojením na ČOV, ale je v procese výstavby od roku 1995. Je zrealizovaná na 50%, ale zatiaľ bez technológie. Pokrytie mobilných operátorov zabezpečuje T – mobile a Orange. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov. Do budúcnosti sa ráta s rozšírením pokrytia územia obce bezdrôtovým miestnym rozhlasom.

Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované vodou aj z vlastných vodných zdrojov - studní. V záujmovom území v súčasnosti sú vybudované vodohospodárske technicko - infraštruktúrne siete. Zásobovanie obce ako súčasti skupinového vodovodu je zabezpečené cez potrubie PVC, ktoré je napojené na zásobovacie potrubie. Trasa potrubia je vedená pozdĺž štátnej cesty a v intravilane obce Bertotovce pozdĺž miestnych komunikácií. Obec Bertotovce je zásobovaná elektrickou energiou zo samostatných transformačných staníc.

Školstvo: V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje Základná škola bez právnej subjektivity (1. - 4. ročník), zriaďovateľom je Obec Bertotovce, hospodári s finančnými prostriedkami z KŠÚ. Výchovu a vzdelanie poskytuje i Materská škola, zriaďovateľom je Obec Bertotovce a je napojená na rozpočet obce.

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúro-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Obec reprezentuje na rôznych súťažiach obecný Dobrovoľný hasičský zbor. Futbalové ihrisko je vo výstavbe, preto nefunguje futbalový zväz. V obci je mužský folklórny súbor Brežina. Obec pravidelne usporadúva viaceré kultúrne akcie, napr.

fašiangový ples, deň matiek, augustiáles, mikulášsky večierok. V návrhovom období odporúčame previesť komplexnú modernizáciu zariadení s následným zvýšením kapacity, nakoľko existujúce kapacity už nevyhovujú pre návrhové obdobie. Pri podpore rozvoja cestovného ruchu rekreácie a turizmu je nutné uvažovať aj s vytvorením podmienok pre budovanie klubových priestorov, ktoré môžu tvoriť súčasť rôznych zariadení spojených so službami v tejto oblasti.

Cestovný ruch: Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu, hlavne v oblasti agroturistiky. Zavedenie systematického a koordinovaného prístupu s okolitým územím k riešeniu tejto problematiky môžu priaznivo podporiť rozvoj rekreačnej funkcie.

Kamenná Baba

Kamenná Baba je chránená oblasť na Slovensku. Nachádza sa vo východ časti krajiny, severozápadne od mesta Prešov, pri obci Lačnov. Národná prírodná rezervácia Kamenná Baba zaberá rozlohu 127 hektárov a bola založená v roku 1964. Vyskytuje sa tu veľké množstvo vzácnych rastlín a je miestom značného turistického ruchu. Národnej prírodnej rezervácii Kamenná Baba tvorí 9 vodopádov, cez 20 podzemných priestorov a veľké množstvo zaujímavých skalných útvarov. Túto hlbokú skalnatou rokľu vydlabe Lačnovský potok. Skrz toto územie vedie prírodovedný chodník, ktorý meria 2 km s prevýšením 220 m. Cesta trvá necelé dve hodiny a je nenáročná, určená pre všetky vekové kategórie.

Branisko

Priesmyk vo výške 751 m pohoria Branisko, 12 km východne od Spišského Podhradí, ktorý oddeľuje dva historické regióny Spiš a Šariš a rozdeľuje pohoria Branisko na južnú a severnú časť. Do sedla Branisko stúpa zo Spiše serpentínske cesty, z ktorej sú nádherné výhľady na Spiš a Spišský hrad. V sedle došlo roku 1849 k bojovému stretnutiu slovenských dobrovoľníkov s maďarskými Honvéd.

Podnikateľský sektor: Výrobu tu prezentuje len niekoľko malých živnostníkov podnikajúcich v oblasti služieb. V obci sa v rámci základnej vybavenosti nachádzajú objekty maloobchodnej siete a služieb v súkromnom vlastníctve. V obci sa nachádza maloobchodná predajňa so zmiešaným tovarom a jedno odbytové pohostinské stredisko. Obyvatelia tohto sídla sa už od pradávna zaoberali poľnohospodárskou činnosťou. Nachádza sa tu poľnohospodársky

dvor Sejlan, s.r.o. Bertotovce. PD sa zameriava na chov oviec a rastlinnú výrobu. PD však vzhľadom na svoje umiestnenie z časti negatívne ovplyvňuje životné prostredie v obci a v budúcnosti by mohla čiastočne zmeniť funkciu (agroturistika, chov koní), tak aby to pozitívne ovplyvnilo zamestnanosť.

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia identifikuje hlavné vonkajšie faktory rozvoja obce a vplyvy na vývoj situácie v obci. Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. Identifikáciou príležitostí a ohrození si vie obec stanoviť postupy ako využiť príležitosti a tiež opatrenia na elimináciu ohrození.

Tabuľka 10 Príležitosti a ohrozenie

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
príchod investora	zhoršujúci sa stav životného prostredia
zveľadenie verejného priestranstva	neriešenie problému existencie čiernych skládok a ich rozšírenie
realizácia projektov podporujúcich obnoviteľných zdrojov energie	neochota ľudí investovať a začať podnikat' v cestovnom ruchu
výstavba cykloturistických a bežeckých trás	nedostatok finančných prostriedkov
skvalitnenie protipovodňovej ochrany	nedostatočné financovanie z EU fondov
rekonštrukcia technickej, sociálnej a kultúrnej infraštruktúry	nedostatok finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štátnych fondov
výstavba a rekonštrukcia športových zariadení	pokles úrovne služieb cestovného ruchu
vzdelávacie aktivity pre mládež aj dospelých	zvyšovanie nezamestnanosti
posilnenie spojov do okresného mesta Prešov	zvýšenie zahraničnej konkurencie
výstavba bytových domov	nedostatok finančných zdrojov
získanie finančných	

prostriedkov z EU	
podpora rozvoja služieb	
vybudovanie priemyselnej zóny	
zvýšenie zamestnanosti	
zvýšenie ekologickej stability územia	
podpora regionálnej produkcie	
výstavba podnikateľskej zóny a zvýšenie zamestnanosti	
veľký podiel lesnej pôdy - lesohospodárske činnosti	
veľký podiel ornej pôdy - poľnohospodárska činnosť	
podpora voľnočasových aktivít pre deti a mládež	
zvýšenie kvality kultúrno-vzdelávacieho procesu	
zlepšenie kultúrneho a športového diania	
rozšírenie a skvalitnenie služieb cestovného ruchu	
výstavba ubytovacích a stravovacích zariadení	
výstavba zariadení pre rekreačné a oddychové služby	
zintenzívnenie spolupráce s inými obcami	
cezhraničná spolupráca	
rozvoj cestovného ruchu a jeho foriem	

1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie.

Táto analýza je vlastne kombináciou analýzy silných a slabých stránok a analýzy príležitostí a ohrození. Pričom príležitosti a ohrozenia predstavujú vonkajšiu (externú) analýzu, ktorá sa zameriava hlavne na vonkajšie prostredie. Vnútorňú (internú) analýzu, v ktorej ide o rozbor vnútorných faktorov organizácie predstavujú silné a slabé stránky. Cieľom SWOT analýzy je posúdiť vnútorné predpoklady obce k uskutočneniu a plneniu Programu rozvoja obce a podrobiť rozboru i vonkajšie príležitosti a obmedzenia.

SWOT analýza súčasného stavu obce Bertotovce je rozdelená do 4 hlavných oblastí, a to:

- Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
- Sociálna a technická infraštruktúra
- Informatizácia obce
- Propagácia a cestovný ruch

Tabuľka 11 SWOT analýza

Hospodárstvo a vedecko-technický royvoj	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - existencia poľnohospodárskeho podniku, - medzinárodná cesta I. Triedy E 50 - poľnohospodárska pôda v rámci hospodárskeho dvora - rozvinutá živočíšna výroba - chov oviec - existencia predajne zmiešaného tovaru, - rozvinuté lesné hospodárstvo, - hospodárske lesy v katastri obce o celkovej výmere 215 ha, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevysporiadané pozemkové vlastníctvo, - absencia prepojenia poľnohospodárskej prvovýroby so spracovateľským priemyslom, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve - málo rozvinuté skúsenosti s podnikaním, - nízka úroveň služieb pre starších, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - potenciál pre rozvoj tradičných remesiel, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, výroby a cestovného ruchu, - maximálna podpora podnikateľov 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu,

<p>a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), 	<ul style="list-style-type: none"> - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,
---	---

Sociálna a technická infraštruktúra	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - existencia obecného cintorína, - existencia domu smútku, - existencia vlastného zdroja úžitkovej vody v podobe studní, - kompletná plynofikácia obce so 100 % pokrytím územia, - dostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange a T - mobile, - existencia obecnej požiarnej zbrojnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia futbalového ihriska - absencia futbalového zväzu - nedostatočne využitý prírodný potenciál územia na výstavbu turistických atrakcií – cyklotrás - spracovanie bioodpadu - chýbajúce technické vybavenie pre voľnočasové aktivity - chýbajúce zariadenie pre voľnočasové aktivity (amfiteáter) - nízky stav kultúrnych pamiatok na území - nedostatočný rozvoj rodinných podnikov a fariem
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

<ul style="list-style-type: none"> - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - zrovnoprávenie papierovej a elektronickej komunikácie medzi verejnou správou, občanmi a podnikateľmi, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - narastanie environmentálneho zaťaženia, - slabá propagácia územia - existencia čiernej práce - odchod kvalitnej pracovnej sily do zahraničia
---	--

Informatizácia obce	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - existencia wi-fi v obci, - pokrytie signálom Orange, - pokrytie signálom T – mobile, - postupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - prenos internetu cez WiFi cca. 18 km z Prešova. - absencia verejného prístupového bodu, - neexistencia internetovej kaviarne, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,

<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narúšanie
---	---

Propagácia a cestovný ruch	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vhodné podmienky pre vytvorenie prírodných trás v - cyklodráha a turistická pešia trasa s napojením na pohorie Branisko a Bachureň, - vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky, - existencia www stránky obce, - pravidelné kultúrne podujatia, - historická pamiatka – kostol, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kanceláriami, - nedostatočné označenie turistických chodníkov, - zlý technický stav turistických chodníkov, - absencia stravovacieho zariadenia, - absencia ubytovacieho zariadenia, - nevyužitý kultúrno – historický potenciál, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie oddychových zón a nových turistických trás, podpora rozvoja vidieckej turistiky, - možnosť rozvíjať agroturistiku, - výstavba komerčnej infraštruktúry, - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - výstavba rekreačného zariadenia v 	<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec

<p>majetku obce,</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení, - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR, 	<p>odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti
--	--

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť zahŕňa stratégie rozvoja obce vzhľadom k jej vnútorným špecifikám a vymedzuje hlavné ciele a priority rozvoja obce na základe princípov regionálnej politiky za účelom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

VÍZIA OBCE BERTOTOVCE

„Obec Bertotovce – silná prosperujúca obec, ktorej dominuje spolupráca medzi obyvateľmi, s vybudovanou infraštruktúrou, rozvinutou podnikateľskou základňou a oživeným poľnohospodárstvom, poskytujúca kvalitné služby pre svojich obyvateľov a návštevníkov“

Vízia obce je najvšeobecnejším vyjadrením predstavy o tom, kde sa obec vidí v rámci 10 -15 rokov. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (z roku 2014) sa orientuje smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Je veľký predpoklad, že regióny budú schopné využívať svoj vnútorný potenciál efektívne, najmä ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvýšiť kvalitu života obyvateľov a zároveň v rámci jednotlivých regiónov znížiť vnútroregionálne rozdiely.

VÍZIA REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKA

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“.

Strategický cieľ obce vychádza najmä z predpokladu vytvorenia podmienok pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomických aktívnych a výkonných subjektov. Dôležité je venovať pozornosť a podporu pre rozvoj ľudských zdrojov, vybavenosť obce kvalitnou dopravnou

infraštruktúrou a ochranu životného prostredia pre budúce generácie. Program rozvoja obce je založený na eliminácii kľúčových disparít, ktorú sú bariérou rozvoja a podporou pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti a možnosti pre dlhodobý rast a rozvoj obce.

STRATEGICKÝ CIEĽ

„V obci Bertotovce do roku 2022 vytvoriť kvalitné a atraktívne podmienky pre život obyvateľov dobudovaním chýbajúcej technickej a sociálnej infraštruktúry, podporiť rozvoj cestovného ruchu a produktov s ním spojených, vytvoriť konkurencieschopné hospodárstvo v obci a zvýšiť ekonomický rast s dôrazom na vytvorenie nových pracovných príležitostí“.

Tabuľka 12 Priority a strategické ciele rozvoja

PRIORITY A STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA				
PRIORITY 1	PRIORITY 2	PRIORITY 3	PRIORITY 4	PRIORITY 5
Technická infraštruktúra a zveľadenie obce	Sociálna oblasť	Cestovný ruch a služby	Podnikateľský sektor a služby	Životné prostredie
ŠPECIFICKÉ CIELE				
Kvalitná technická infraštruktúra a atraktívna obec	Rozvinutá sociálna infraštruktúra, zlepšené podmienky pre vzdelávanie, kultúru a šport, kvalitný bytový fond	Vybudovaná rekreačná a turistická infraštruktúra.	Rozvinutý podnikateľský sektor, priemysel a poľnohospodárstvo	Kvalitné životné prostredie, využívanie OZE a zavádzanie inovácií

(zdroj: vlastné spracovanie)

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

V programovej časti sú nadefinované opatrenia, špecifické ciele rozvoja obce v rámci jednotlivých priorít a aktivít, ktoré sú v súlade so strategickým cieľom rozvoja obce Bertotovce.

Tabuľka 13 Prehľad priorít – PR obce Bertotovce

PRIORITA 1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ZVEĽADENIE OBCE
Špecifický cieľ	Kvalitná technická infraštruktúra a atraktívna obec
Opatrenie 1.1	Technická infraštruktúra a miestne komunikácie
Aktivity	<div>1.1.1 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba kanalizácie</div> <div>1.1.2 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba vodovodu</div> <div>1.1.3 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba čističky odpadových vôd</div> <div>1.1.4 Výstavbou a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov</div> <div>1.1.5 Skvalitnenie pokrytia obecným rozhlasom, TV signálom a verejným internetom</div> <div>1.1.6 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia</div> <div>1.1.7 Zvýšenie bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch</div> <div>1.1.8 Podpora protipožiarnej ochrany a dobrovoľného hasičského zboru</div> <div>1.1.9 Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany</div>

Opatrenie 1.2	Zveľadená obec
Aktivity	1.2.1 Výstavba odstavných plôch, parkovísk, autobusových zastávok 1.2.2 Výstavba verejných priestranstiev, námestí a parkov 1.2.3 Osadenie, úprava a starostlivosť o verejnú zeleň 1.2.4 Rekonštrukcia nevyužívaných objektov obce 1.2.5 Investície do využívania OZE 1.2.6 Rekonštrukcia a oprava kultúrnych a historických pamiatok. 1.2.7 Rekonštrukcia pamätihodností

PRIORITA 2	SOCIÁLNA OBLASŤ
Špecifický cieľ	Rozvinutá sociálna infraštruktúra, zlepšené podmienky pre vzdelávanie, kultúru a šport, kvalitný bytový fond.
Opatrenie 2.1	Sociálne služby
Aktivity	2.1.1 Služby sociálnej starostlivosti 2.1.2 Zvyšovanie kapacity komunitných sociálnych služieb 2.1.3 Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb 2.1.4 Zriadenie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia 2.1.5 Zriadenie denného stacionára 2.1.6 Služby pre seniorov, pohybovo znevýhodnených a občanom odkázaným na pomoc (rozvoz stravy, sociálne poradenstvo

	<p>a pod.)</p> <p>2.1.7 Organizácia akcií a aktivít, zapájanie a podpora seniorov a osamelých obyvateľov</p> <p>2.1.8 Podpora seniorských organizácií a spolupráce</p> <p>2.1.9 Zriadenie/rekonštrukcia Domu smútku, rozšírenie a rekonštrukcia cintorína</p>
Opatrenie 2.2	Rozvoj vzdelávania, kultúry a športu
Aktivity	<p>2.2.1 Organizácia kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>2.2.2 Podpora zachovávaní tradícií a folklóru</p> <p>2.2.3 Podpora partnerstiev, klubov, združení</p> <p>2.2.4 Podpora zachovávaní tradícií a folklóru</p> <p>2.2.5 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie kultúrnych zariadení</p> <p>2.2.6 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie športových zariadení (ihriská, šatne, soc. zariadenia, posilňovne, fitness centrá, športové centrá a pod.)</p> <p>2.2.7 Výstavba detských ihrísk</p> <p>2.2.8 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a rozširovanie kapacít MŠ a ZŠ</p> <p>2.2.9 Finančná podpora vybraných záujmových združení v obci</p> <p>2.2.10 Podpora spolupráce medzi okolitými obcami pri organizácii kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>2.2.11 Tvorba partnerstiev</p> <p>2.2.12 Aktivity na zvyšovanie povedomia a informovanosti</p>

	obyvateľov v oblasti kultúry a športu
Opatrenie 2.3	Bytový fond
Aktivity	<p>2.3.1 Územná príprava lokalít pre bývanie</p> <p>2.3.2 Výstavba bytových domov</p> <p>2.3.3 Budovanie a zlepšovanie malej infraštruktúry a prístupu k domom a bytom (parkoviská, chodníky, cesty, odvodnenie, spevnenie a pod.)</p> <p>2.3.4 Údržba a úprava ciest a chodníkov, zimná údržba</p> <p>2.3.5 Zriadenie technického parku so strojmi na údržbu miestnych komunikácií</p> <p>2.3.6 Úprava a udržiavanie verejnej zelene v okolí bytových domov</p>

Opatrenie 2.4	Vzdelávanie
	<p>2.4.1 Vzdelávacie a informačné aktivity pre záujemcov a poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu, ktoré zvýšia odborné vedomosti a zručnosti a napomôžu tak k skvalitneniu služieb</p> <p>2.4.2 Pomoc na začatie podnikania</p> <p>2.4.3 Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pre rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu a ich uvádzania na trh</p> <p>2.4.4 Vzdelávanie detí a mládeže v rôznych oblastiach (šport, životospráva, ekonomika, životné prostredie, odborné vzdelávanie a pod.)</p> <p>2.4.5 Vzdelávanie dospelých v rôznych oblastiach na zlepšenie zručností a rozšírenie vedomostí</p> <p>2.4.6 Vzdelávacie a informačné aktivity, kurzy, školenia, tvorivé dielne a pod. (počítačové kurzy a pod.)</p> <p>2.4.7 Vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti starostlivosti o životné prostredie (semináre, školenia, letáky a pod.)</p> <p>2.4.8 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov, detí a mládeže</p> <p>2.4.9 Výchova obyvateľov a návštevníkov obce k ochrane prírody</p> <p>2.4.10 Vzdelávacie aktivity v oblasti využívania OZE</p>

PRIORITA 3	CESTOVNÝ RUCH A SLUŽBY
Špecifický cieľ	Vybudovaná rekreačná a turistická infraštruktúra.
Opatrenie 3.1	Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu
Aktivity	<p>3.1.1 Výstavba a rekonštrukcia turistických chodníkov, cyklochodníkov, náučných chodníkov, bežeckých tratí a pod.</p> <p>3.1.2 Výstavba a rekonštrukcia oddychových miest s prístreškami, drobná architektúra, studničky, odpočívadlá a pod.</p> <p>3.1.3 Vybudovanie informačného centra</p> <p>3.1.4 Značenia, kiosky, tvorba smerových tabúl a tabúl na označenie cyklochodníkov, turistických trás a pod.</p> <p>3.1.5 Spolupráca s okolitými obcami pri budovaní a skvalitňovaní infraštruktúry (spoločný cyklochodník, turistické trasy a pod.)</p>
Opatrenie 3.2	Propagácia a marketing
Aktivity	<p>3.2.1 Tvorba propagačných materiálov, modernizácia webovej stránky obce a tvorba nových webových stránok</p> <p>3.2.2 Tvorba informačných tabúl v obci</p> <p>3.2.3 Prehliadky obce s výkladom pre turistov</p> <p>3.2.4 Marketingové aktivity</p> <p>3.2.5 Tvorba stratégií, koncepcií CR a iných rozvojových strategických dokumentov</p> <p>3.2.6 Organizácia súťaží, podujatí a pod.</p> <p>3.2.7 Spoločná propagácia a marketing s okolitými obcami</p>

Opatrenie 3.3	Kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby
Aktivity	<p>3.3.1 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení od 5 do 30 lôžok</p> <p>3.3.2 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení (reštaurácie, kaviarne, cukrárne, občerstvenie a pod.)</p> <p>3.3.3 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných, športových a relaxačných zariadení, centier a zón (bazény, sauna, fitness, masáže a pod.)</p> <p>3.3.4 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení doplnkových služieb (zábava, požičovne, suveníry, krajčírstvo, čistiareň, obchody a pod.)</p> <p>3.3.5 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v obci (tvorba produktov CR)</p> <p>3.3.6 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v okolitých obciach</p>

PRIORITA 4	PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR A SLUŽBY
Špecifický cieľ	Rozvinutý podnikateľský sektor, priemysel a poľnohospodárstvo
Opatrenie 4.1	Podpora podnikateľského sektora
Aktivity	<p>4.1.1 Vytváranie podmienok pre podnikanie</p> <p>4.1.2 Úprava objektov a plôch na podnikanie</p> <p>4.1.3 Rozvoj služieb verejnej správy pre malé s stredné podnikanie</p> <p>4.1.4 Obecná podpora podnikateľov (propagácia, prenájom priestorov za zvýhodnených podmienok a pod.)</p> <p>4.1.5 Zabezpečenie majetkovo-právnych predpokladov pre opravu,</p>

	<p>rekonštrukciu alebo odpredaj nevyužívaných budov</p> <p>4.1.6 Realizácia vzdelávacích a informačných aktivít v oblasti samozamestnania, začatia podnikania, efektívneho podnikania</p> <p>4.1.7 Zvyšovanie zamestnanosti podporou podnikania a inovácií</p> <p>4.1.8 Pomoc na začatie podnikania pre nepoľnohospodárske činnosti vo vidieckych oblastiach</p>
Opatrenie 4.2	Rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej činnosti
Aktivity	<p>4.2.1 Podpora a rozvoj poľnohospodárstva</p> <p>4.2.2 Podpora regionálnej produkcie</p> <p>4.2.3 Podpora poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.4 Podpora mladých poľnohospodárov a malých poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.5 Podpora prvovýrobcov a spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov</p> <p>4.2.6 Podpora lesného hospodárstva</p> <p>4.2.7 Modernizácia a skvalitnenie lesohospodárskych činností</p> <p>4.2.8 Činnosti na ochranu a obnovu lesov (požiare, prírodné katastrofy, katastrofické udalosti a iné)</p> <p>4.2.9 Zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie obyvateľov v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva (Lesná škôlka/škola</p>
Opatrenie 4.3	Spolupráca
Aktivity	<p>4.3.1 Podpora vytvárania partnerstiev</p> <p>4.3.2 Zlepšenie spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom</p> <p>4.3.3 Spoločná propagácia v území</p>

	4.3.4 Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi subjektmi krátkeho dodávateľského reťazca
	4.3.5 Cezhraničná spolupráca

PRIORITA 5	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Špecifický cieľ	Kvalitné životné prostredie, využívanie OZE a zavádzanie inovácií
Opatrenie 5.1	Starostlivosť o životné prostredie
Aktivity	5.1.1 Úprava obecného potoka a jeho okolia 5.1.2 Rekonštrukcia obecných splavov vody 5.1.3 Čistenie verejných priestranstiev a obytných zón 5.1.4 Čistenie a úprava lesa 5.1.5 Obnova a údržba prameňov pitnej vody 5.1.6 Obnova a údržba lesných ciest 5.1.7 Vysádzanie a udržiavanie verejnej zelene a typických rastlín s cieľom zachovania prírodného biotopu 5.1.8 Obnova, rekonštrukcia, úprava a budovanie verejných priestranstiev 5.1.9 Obnova a výmena prvkov drobnej architektúry 5.1.10 Obnova a starostlivosť o prírodné lokality
Opatrenie 5.2	Ochrana životného prostredia

Aktivity	5.2.1	Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany
	5.2.2	Využívanie prírodných stavebných materiálov pri obecných stavbách
	5.2.3	Znižovania energetickej náročnosti verejného osvetlenia
	5.2.4	Znižovanie dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu
	5.2.5	Rozvoj odpadového hospodárstva
	5.2.6	Lokalizácia a odstraňovanie čiernych skládok
	5.2.7	Podpora triedenia a zberu odpadu
	5.2.8	Technológia a vybavenie obce na triedenie odpadu (zberný dvor, zberné kontajnery, obecné kompostovisko, recyklácia, spaľovňa a pod.)
	5.2.9	Využívanie OZE
	5.2.10	Podpora využívania alternatívnych zdrojov energie
	5.2.11	Monitoring a verejná kontrola životného prostredia

Tabuľka 14 Prehľad programu rozvoja obce Bertotovce

PRIORITY				
Technická infraštruktúra a zveľadenie obce	Sociálna oblasť	Cestovný ruch a služby	Podnikateľský sektor a služby	Životné prostredie
OPATRENIA				
1.1 Technická infraštruktúra a miestne komunikácie	2.1 Sociálne služby	3.1 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu	4.1 Podpora podnikateľského sektora	5.1 Starostlivosť o životné prostredie
1.2 Zveľadenie obce	2.2 Rozvoj vzdelávania, kultúry a športu	3.2 Propagácia a marketing	4.2 Rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej činnosti	5.2 Ochrana životného prostredia
	2.3 Bytový fond	3.3 Kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby	4.3 Spolupráca	
	2.4 Vzdelávanie			

4. REALIZAČNA ČASŤ

Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenie plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu je vyšpecifikovaná v realizačnej časti.

4.1 Organizačné zabezpečenie realizácie PRO

Obec v spolupráci s ostatnými organizáciami, podnikateľmi a obyvateľmi sa budú podieľať na realizovaní jednotlivých stanovených aktivít v rámci PRO. Obec Bertotovce je aktívnym členom a rozvíja spoluprácu v rámci občianskeho združenia MAS Partnerstvo BACHUREŇ a taktiež spolupracuje s organizáciami pôsobiacimi v obci.

Realizácia PRO je zabezpečená najmä prostredníctvom obce (starostom obce a obecným zastupiteľstvom). Z členov obecného zastupiteľstva sa volí komisia, ktorá má za úlohu monitorovať plnenie stanovených aktivít v rámci PR obce Bertotovce. Členovia komisie budú mať určené úlohy a na základe kooperácie so starostom obce budú realizovať plánované aktivity. Program rozvoja obce podlieha schvaľovaniu obecným zastupiteľstvom a na základe podpisu starostu obce Bertotovce sa stáva účinným strategickým dokumentom.

Program rozvoja obce je živým dokumentom, ktorý je možné dopĺňať a aktualizovať na základe vzniknutých potrieb zo strany obce a jej obyvateľov. Aktualizáciu PRO vykonáva zvolená komisia.

Povinnosti komisie:

- aktualizovať Program rozvoja obce
- monitorovať proces implementácie Programu rozvoja obce
- riešiť vzniknuté problémy a nesúlad
- prehodnocovať plnenie PRO na spoločnom stretnutí s občanmi
- vypracovať a podať výročnú správu pre obecné zastupiteľstvo o stave implementácie PRO

- informovať a zhromažďovať aktuálne požiadavky občanov, podnikateľov a inštitúcií, ktoré pôsobia v obci a ich požiadavky, pripomienky zapracovať do PRO

4.2 Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako je zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram.

Tabuľka 15 Akčný plán obce Bertotovce

	Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Opatrenie v rámci PRO
1	ČOV a kanalizácia Bertotovce a Hermanovce	1995-2020	obec	externé zdroje	1.1
2	Rekonštrukcia schodiska ku kostolu a chodník na cintorín	2018-2020	obec	externé a interné zdroje	1.1
3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2016-2020	obec	externé a interné zdroje	1.1
4	Rekonštrukcia mostov	2017-2018	obec	externé a interné zdroje	1.1
5	Rekonštrukcia vodných tokov v	2018-2020	obec	externé a interné	1.1

	obci Bertotovce - Škurcovský			zdroje	
6	Požiarna nádrž	2013-2017	obec	externé a interné zdroje	1.1
7	Terénne úpravy cintorína	2017	obec	externé a interné zdroje	1.2
8	Rekonštrukcia miestnych zastávok	2018	obec	externé a interné zdroje	1.2
9	Zlepšenie vzhľadu obce	2017	obec	externé a interné zdroje	1.2
10	Dom nádeje	2011-2017	obec	externé a interné zdroje	2.1
11	Rekonštrukcia kultúrneho domu - technolog. zariadenie gastro kuchyňa, stavebné úpravy Klubu mladých	2017	obec	externé a interné zdroje	2.1
12	Modernizácia kultúrneho domu a interiérového vybavenia	2017	obec	externé a interné zdroje	2.2
13	Multifunkčné ihrisko	2018	obec	externé a interné zdroje	2.2
14	Zberný dvor Bertotovce	2017	obec	externé a interné zdroje	5.2

(zdroj: vlastné spracovanie)

4.3 Monitorovanie a hodnotenie PRO

Nato, aby obec mohla sledovať pokrok, ktorý dosahuje v napĺňaní cieľov, je potrebné si stanoviť monitorovací rámec, v rámci ktorého obec bude sledovať dosahovanie stanovených cieľov. PR obce je plánovaný na dlhé obdobie, z tohto dôvodu je potrebné priebežne monitorovať a hodnotiť. Hodnotenie bude prebiehať na operatívnej úrovni, priebežne počas trvania PRO až po jeho ukončenie. Vstupnými údajmi pri hodnotení budú monitorovacie ukazovatele a výstupom bude správa z hodnotenia schvaľovaná obecným zastupiteľstvom, ktorá bude dôležitým dokumentom pre riadenie implementácie PRO (jeden krát ročne zhodnotí plnenie PRO – obecné zastupiteľstvo). Na základe daných ukazovateľov sa budú hodnotiť aktivity stanovené v PRO. Po zhodnotení jednotlivých aktivít bude jasný výsledok – pokrok, prípadne vzniknuté odchýlky od naplánovaných aktivít.

Tabuľka 16 Monitorovacie ukazovatele

UKAZOVATEĽ	ZDROJ/SPÔSOB ZISŤOVANIA	MERNÁ JEDNOTKA
Počet obyvateľov žijúcich v obci	štatistika	počet
Počet nezamestnaných	štatistika	počet
Spokojnosť obyvateľov so životom v obci	prieskum	%
Migračné saldo	štatistika	+/-
Počet zrekonštruovaných objektov technickej infraštruktúry	interné zdroje	počet
Zrekonštruované miestne komunikácie	interné zdroje	m
Vybudované miestne komunikácie	interné zdroje	m

Zrekonštruované obecné chodníky	interné zdroje	m
Vybudované obecné chodníky	interné zdroje	m
Vybudovaná kanalizácia	interné zdroje	m
Zrekonštruované verejné osvetlenie	interné zdroje	počet
Počet domácností pripojených na verejný internet	interné zdroje, prieskum	počet
Počet domácností s TV signálom	interné zdroje, prieskum	počet
Vybudované cyklotrasy	interné zdroje	m
Počet nových rodinných domov	interné zdroje	počet
Počet nových bytových domov	interné zdroje	počet
Počet novovytvorených pracovných miest v obci	interné zdroje	počet
Počet novovzniknutých podnikov/podnikateľov	interné zdroje	počet
Počet regionálnych producentov	interné zdroje	počet
Počet zrekonštruovaných školských zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných vzdelávacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných športových zariadení	interné zdroje	počet
Počet zrekonštruovaných športových zariadení	interné zdroje	počet

Počet novovybudovaných detských ihrísk	interné zdroje	počet
Počet nových a revitalizovaných parkov	interné zdroje	počet
Počet vybudovaných relaxačných a rekreačných zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných zariadení poskytujúcich sociálne služby	interné zdroje	počet
Počet rekonštruovaných pamätihodností	interné zdroje	počet
Počet nových služieb a prevádzok	interné zdroje	počet
Počet vybudovaných ubytovacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet vytvorených ubytovacích kapacít	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet lôžok
Počet vybudovaných stravovacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet domácností, ktoré separujú odpad	prieskum	počet
Počet novovybudovaných čističiek odpadových vôd (obecné, domové, skupinové)	interné zdroje	počet
Počet odstránených čiernych skládok	interné zdroje	počet
Počet domácností využívajúcich OZE	prieskum	počet
Dĺžka protipovodňovej ochrany	interné zdroje	m
Počet uskutočnených vzdelávacích aktivít	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet
Počet účastníkov vzdelávacích aktivít	správa príslušného zariadenia	počet

Počet vytvorených informačných materiálov	interné zdroje	počet
Počet nových informačných tabúl	interné zdroje	počet
Počet kultúrnych a športových akcií zorganizovaných v obci	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet

(zdroj: vlastné spracovanie)

Tabuľka 17 Plán hodnotenia a monitorovania

TYP HODNOTENIA	VYKONAŤ PRVÝKRÁT	DÔVOD VYKONANIA
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2016 - 2022	Každoročne v zmysle platnej legislatívy: Zákon č. 539/2008 Z.z.o podpore regionálneho rozvoja
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov, alebo pri návrhu na revíziu PRO.
Ad hoc hodnotenie celého PRO	2018, 2022	V prípade aktualizácie PRO podľa platnej Metodiky pre vypracovanie PRO, ktoré sa

PRO		očakáva každé 3-4 roky.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu obce v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR a na základe Správy auditu.

(zdroj: vlastné spracovanie)

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančný plán určujúci pre celú realizáciu Programu rozvoja obce Bertotovce je obsiahnutý vo finančnej časti. V rámci PRO sa uplatňuje viaczdrojové financovanie opatrení a aktivít (projektov) v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi pôsobiacimi v území v prepojení na programový rozpočet obce a hodnotiacu tabuľku pre výber projektov. Rozpočet obce predstavuje hlavný finančný zdroj PRO, ale aj iná finančná pomoc prostredníctvom fondov EÚ a iných (viaczdrojové financovanie).

Pre financovanie aktivít v rámci PRO je možné využiť zdroje:

- rozpočet obce;
- štátne účelové fondy;
- fondy Európskej únie;
- úverové zdroje;
- prostriedky F.O a P.O;
- súkromné zdroje;
- zdroje vyššieho územného celku;
- ostatné verejné zdroje;

5.1 Indikatívny finančný plán PRO

Indikatívny rozpočet predstavuje prehľad plánovaných finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii počas celej platnosti schváleného PRO, jeho súčasťou sú taktiež plánované rezervy tzv. výkonnostná rezerva, ktorá má priamy vzťah k rozpočtu obce a rešpektuje princípy zodpovedného finančného manažmentu.

Tabuľka 18 Indikatívny finančný plán PRO

	ROK								SPOLU
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Hospodárska oblasť	0	0	145 000,00	135 000,00	0	1 195 000,00	0	0	1 475 000,-
Sociálna oblasť	0	0	105 000,00	150 000,00	0	0	0	0	255 000,00
Environmentál na oblasť	0	0	250 000,00	0	0	0	0	0	250 000,00

(zdroj: vlastné spracovanie)

Zväčša budú plánované aktivity/projekty financované viaczdrojovým systémom, teda v kombinácii medzi viacerými fondmi, ktoré je možné v rámci daného projektu kombinovať. Financovanie jednotlivých projektov bude závislé od danej finančnej situácie obce. V tabuľke č. 19 je zobrazený model viaczdrojového financovania jednotlivých priorít rozvoja obce Bertotovce - technická infraštruktúra a zvel'adenie obce, sociálna oblasť, cestovný ruch a služby, podnikateľský sektor a služby, životné prostredie.

Tabuľka 19 Model viaczdrojového financovania

PRIORITNÁ OBLASŤ	CELKOVÉ NÁKLADY	VEREJNÉ ZDROJE						SÚKROMNÉ ZDROJE
		Rozpočet EU	Štátny rozpočet	Štátne účelové fondy	Obec	Iné zdroje	Spolu	
1	1 475 000	1 345 000	0	0	0	130 000	1 475 000	0
2	255 000	240 000	0	0	0	15 000	255 000	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0
5	250 000	240 000	0	0	0	10 000	0	250 000

(zdroj: vlastné spracovanie)

Účelom hodnotiacich tabuliek pre výber projektov je čo najefektívnejšie a najzodpovednejšie určiť stupeň priority pripravených projektov. Hodnotiace kritéria boli prispôsobené pre danú obec a budú určujúcimi pre výber projektov v súčinnosti s finančno-ekonomickými možnosťami obce. Tabuľka č. 20 predstavuje hodnotiace kritéria podľa ktorých prebieha výber projektov a ich zaradenie projektov do jednotlivých kategórií na základe hodnotiacich kritérií.

Tabuľka 20 Hodnotiace kritéria pre výber projektov (upravené pre účely obce)

KATEGÓRI A	DÔLEŽITOS Ť	HODNOTIACE KRITÉRIUM (podmienka – splnenie aspoň jedného kritéria v rámci kategórie)	PROJEK T (tab. č. 15)
1	Najvyššia	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ • Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu • Projekty významne vplývajúce na ekonomický/sociálny/environmentálny rozvoj obce • Projekty, ktoré sú pre obce nevyhnuté a dôležité – sú pre obec najdôležitejšie 	1;3;5;6;11
2	Vysoká	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty vyplývajúce a podporené v rámci Územného plánu obce • Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO • Projekty v rámci pôsobnosti MAS • Projekty, ktoré sú pre obec dôležité 	4;12;14
3	Stredná	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania • Projekty, ktoré sú pre obec vhodné a nápomocné 	9;13
4	Nízka	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty v štádiu úvah 	7

5	Najnižšia	• Ostatné	2;8;10
----------	-----------	-----------	--------

(zdroj: vlastné spracovanie)

Finančný rámec PRO predstavuje súhrnný prehľad plánovaných projektov a aktivít, plán finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé plánovacie obdobie. Nato, aby obec reálne zvládla realizáciu PRO je potrebné dobré naplánovať finančnú a inštitucionálnu kapacitu.

ZÁVER

	SCHVÁLENIE PRO
Dokument	Názov: Program rozvoja obce Bertotovce na roky 2015 - 2022
	<p>Štruktúra: Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Analytická časť - je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia. Predstavuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a ekonomickej stránky, infraštruktúry a životného prostredia.• Analýza vnútorného prostredia - Komplexná analýza súčasného stavu územia zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov. Obsahuje základné informácie o obci, históriu obce, prírodné danosti, sociálno-ekonomickú oblasť, občiansku vybavenosť, analýzu silných a slabých stránok, analýzu príčin a dôsledkov.• Analýza vonkajšieho prostredia - Analýza vonkajšieho prostredia identifikuje hlavné vonkajšie faktory rozvoja obce a vplyvy na vývoj situácie v obci. Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov.• Zhodnotenie súčasného stavu územia – súčasný stav obce predstavuje SWOT analýza obce Bertotovce• Strategická časť - obsahuje víziu s stratégiu rozvoja obce pri

	<p>zohľadnení jej vnútorných špecifik, hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programová časť – v tejto časti sú stanovené priority rozvoja obce, špecifické ciele v rámci jednotlivých priorít a aktivity, ktoré obec plánuje realizovať. • Realizačná časť - je zameraná na popis organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu. • Finančná časť - obsahuje indikatívny finančný plán na celú realizáciu Programu rozvoja obce Bertotovce, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce a hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.
Spracovanie	Forma spracovania: externé poradenstvo
	Obdobie spracovania: 08/2015 – 09/2016
	Riadiaci tím: počet členov 4, počet stretnutí 4
	Pracovné skupiny: počet skupín 1, počet členov 3, počet stretnutí 3
	Externé odborné poradenstvo: Združenie pre rozvoj regiónu, n.o.
	Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: dotazník, webová stránka, leták, stretnutia, vývesky na obecnom úrade

Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: áno
	Verejné pripomienkovanie: áno
Schválenie	Obecné zastupiteľstvo v Bertotovce schvaľuje Program rozvoja obce Bertotovce na roky 2015 – 2022

PRÍLOHY PROGRAMU ROZVOJU OBCE

1. Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovnej skupiny
2. Zoznam informačných zdrojov použitých v PR
3. Zoznam skratiek a značiek použitých v PR
4. Akčný plán na daný rozpočtový rok
5. Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PRO

PRÍLOHA 1 ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU A PRACOVNEJ SKUPINY

RIADIACI TÍM		
Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme
Ing. František Marinica	starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu
Ján Jurek	zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu
Viera Germušková	poslanec OZ	Člen riadiaceho tímu
Mgr. Erika Rypáková	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
PRACOVNÁ SKUPINA		
Meno	Oblasť pôsobenia	
Eva Hricová	administratívna pracovníčka obce	
Pavol Adamis	obyvateľ obce	
Gabriela Onderčová	obyvateľ obce	

PRÍLOHA 2 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PR OBCE

Národná stratégia regionálneho rozvoja

Štatistický úrad SR

Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020

Údaje z evidencie Obecného úradu Bertotovce

www.sodbtn.sk

<http://bachuren.sk/wp/>

<http://www.bertotovce.sk/>

www.po-kraj.sk

PRÍLOHA 3 ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK POUŽITÝCH V PR OBCE

PR	Program rozvoja
PRO	Program rozvoja obce
č.	číslo
Z.z.	Zbierka zákonov
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SR	Slovenská republika
m n.m	metrov nad morom
ZŠ	Základná škola
MŠ	Materská škola
ČOV	čistička odpadových vôd
CR	cestovný ruch
OZE	obnoviteľné zdroje energie
VÚC	Vyšší územný celok
EÚ	Európska Únia
SWOT	analýza silných a slabých stránok, ohrození a príležitostí
a pod.	a podobne

PRÍLOHA 4 AKČNÝ PLÁN OBCE BERTOTOVCE

	Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Opatrenie v rámci PRO
1	ČOV a kanalizácia Bertotovce a Hermanovce	1995-2020	obec	externé zdroje	1.1
2	Rekonštrukcia schodiska ku kostolu a chodník na cintorín	2018-2020	obec	externé a interné zdroje	1.1
3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2016-2020	obec	externé a interné zdroje	1.1
4	Rekonštrukcia mostov	2017-2018	obec	externé a interné zdroje	1.1
5	Rekonštrukcia vodných tokov v obci Bertotovce - Škurcovský potok	2018-2020	obec	externé a interné zdroje	1.1
6	Požiarna nádrž	2013-2017	obec	externé a interné zdroje	1.1
7	Terénne úpravy cintorína	2017	obec	externé a interné zdroje	1.2
8	Rekonštrukcia miestnych zastávok	2018	obec	externé a interné zdroje	1.2

9	Zlepšenie vzhľadu obce	2017	obec	externé a interné zdroje	1.2
10	Dom nádeje	2011-2017	obec	externé a interné zdroje	2.1
11	Rekonštrukcia kultúrneho domu - technolog. zariadenie gastro kuchyňa, stavebné úpravy Klubu mladých	2017	obec	externé a interné zdroje	2.1
12	Modernizácia kultúrneho domu a interiérového vybavenia	2017	obec	externé a interné zdroje	2.2
13	Multifunkčné ihrisko	2018	obec	externé a interné zdroje	2.2
14	Zberný dvor Bertotovce	2017	obec	externé a interné zdroje	5.2